

Predoctoraal / master praktijkstage Diagnostiek

Standplaatsen:

Diemen: vluchtelingen en asielzoekers

Oegstgeest: getroffen WOII, veteranen, naoorlogse generatie (NOG) en vluchtelingen

Aantal opleidingsplaatsen: 2 à 3 parttime opleidingsplaatsen per locatie

Duur van de opleidingsplaatsen: 8-9 maanden

Vergoeding

In beginsel is er een reis-/onkosten tegemoetkoming.

Profielchets stagiaire diagnostiek & onderzoek

Jaarlijks worden enkele honderden cliënten aangemeld bij Stichting Centrum '45 voor een behandeladvies. Meer dan zestig procent van de aangemelde cliënten maakt aansluitend gebruik van één van de behandelvoorzieningen (klinische opname, dagbehandeling of polikliniek).

Stageplaats

Onder de directe werkbegeleiding van de medewerkers diagnostiek, in overleg met de praktijkopleider en onder supervisie van een psychotherapeut, verricht de stagiaire werkzaamheden, met een grote mate van zelfstandigheid. De taken van de stagiaire zijn georganiseerd op de volgende drie gebieden:

1) **Diagnostiek**

De diagnostiek bij met name de cliënten met een niet Nederlandse sociaal/culturele achtergrond is geen gemakkelijke opgave. Er is gebrek aan voldoende gestandaardiseerde instrumenten en de communicatie met een getraumatiseerde cliënt, die vaak de Nederlandse taal niet beheerst, stelt bijzondere eisen aan de vaardigheden van de diagnostisch medewerker. De afname van een diagnostisch vragenboekje behoort tot de standaard werkwijze bij iedere cliënt die komt voor een intakegesprek. Van de stagiaire wordt verwacht in staat te zijn snel een goede verstandhouding op te kunnen bouwen met de genoemde cliëntengroepen en zelfstandig een bijdrage te kunnen leveren in de organisatie en afhandeling van de diagnostische fase van de intake procedure. Bij gebleken geschiktheid zal ook deelgenomen kunnen worden aan de uitvoering van aanvullend diagnostisch onderzoek (bijvoorbeeld een persoonlijkheidstoornissen interview) bij cliënten die volgend op het intakegesprek worden behandeld in de poliklinische, dagklinische of klinische behandeling. Het behalen van de aantekening '*psychodiagnostiek*' is in beginsel mogelijk. Hoewel niet puur diagnostisch van doelstelling worden vanuit de afdeling diagnostiek ook de zogenaamde *Culturele Interviews* en (tijdens de eindfase van de behandeling) de *Exit-interviews* georganiseerd.

2) **Wetenschappelijk onderzoek**

Het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek, onder meer op het terrein van de posttraumatische stress symptomen en naar de therapeutische mogelijkheden voor traumabehandeling, behoren tot de expliciete doelstellingen van Stichting Centrum '45. Van de stagiaire wordt een actieve participatie verwacht in één van de lopende onderzoeksprojecten. Ook het uitvoeren van een, door Centrum '45 goedgekeurde, zelf opgezette studie behoort tot de mogelijkheden. In de individuele stageovereenkomst wordt zo mogelijk gespecificeerd bij welk onderzoek de stagiaire zal worden betrokken.

3) **Kliniek**

Werkzaamheden in de kliniek zullen vooral als doel hebben inzicht te verwerven in de problematiek van de traumabehandeling in het algemeen en die bij cliënten met een niet Nederlandse sociaal/culturele achtergrond in het bijzonder. Participatie in de intakegesprekken, de vervolgdagnostiek en de patiëntenbesprekingen wordt verwacht.

Klinische vaardigheden kunnen vooral ontwikkeld worden door de individuele contacten met cliënten in het kader van de verschillende diagnostische onderzoeken, met name indien daarbij interview methodes worden toegepast als bijvoorbeeld “het culturele interview”, “het biografische interview” en het “SIDP-IV persoonlijkheids interview”. Het behandelprogramma omvat vooral zeer diverse groepsactiviteiten (niet altijd expliciet als “behandeling” geormerkt). In beperkte mate is het mogelijk daar observerend en ondersteunend kennis van te nemen, soms volgt een uitnodiging actief bij een groepsactiviteit te participeren.

Profiel stagiaire

- < student Sociale Wetenschappen
- < interesse in vluchtelingen/migrantenproblematiek
- < interesse in de diagnostiek van posttraumatische stressproblematiek
- < interesse in traumabehandeling
- < interesse in wetenschappelijk onderzoek

Globale leerdoelen stagiaire diagnostiek & onderzoek

Van iedere stagiaire wordt een persoonlijk plan met leerdoelen verwacht. Globaal kunnen bijvoorbeeld de onderstaande aspecten daarin opgenomen zijn, maar in overleg kunnen hierin ook andere leerdoelen verwerkt worden.

Algemeen

- Het volgen van de cliënten tijdens de verschillende stadia van behandeling.
- Symptomatologie van de Posttraumatische stress stoornis (PTSS) in verschillende uitingsvormen en stadia kunnen observeren.
- Opzet en functioneren van een psychiatrisch ziekenhuis voor PTSS behandeling in zoveel mogelijk aspecten leren kennen.
- Actieve deelname aan de interne cursus ‘PTSS’.

Intake procedure

- Het kunnen opbouwen van een vertrouwensrelatie (rapport) met getraumatiseerde cliënten (vluchtelingen en asielzoekers), zodat een betrouwbare inventarisatie van geweldservaringen en klachten mogelijk wordt.
- Het afnemen van vragenlijsten bij cliënten tijdens de intakeprocedure.
- Gestructureerde verslaglegging van de diagnostische bevindingen.
- Bijwonen en (indien mogelijk) zelfstandig uitvoeren van een intake in al zijn facetten.
- Het kunnen vervaardigen van een adequaat intakeverslag.

Diagnostiek

- Het kunnen uitvoeren van (vervolg)diagnostisch onderzoek.
- Verslaglegging van een (uitgebreid) vervolg diagnostische onderzoek.
- Verwerven van de aantekening 'Psychodiagnostiek'.
- Vaardigheid in het afnemen van het 'Klinisch Interview PTSS' (CAPS).

Onderzoeksactiviteiten

- Het kunnen uitwerken van een onderzoeksvraag (gerelateerd aan PTSS -diagnostiek of -behandeling) naar opzet, instrumentatie en procedure.
- Het kunnen opzetten en bijhouden van een gegevensbestand voor onderzoeksdoeleinden.
- Het kunnen uitwerken van de onderzoeksgegevens en statistisch kunnen beschrijven.
- Het verslagleggen van onderzoeksresultaten.

Klinische aspecten van traumabehandeling

- Literatuurstudie van de PTSS behandeling.
- Inzicht verwerven in de problematiek van de klinische PTSS behandeling.
- Leren omgaan met cliëntcontacten waarin de cliënt trauma ervaringen herbeleeft, dissocieert of anderszins heftig emotioneel reageert of juist niet aanspreekbaar wordt.
- Inzicht verwerven in de eigen emotionele reacties (reactiepatronen) in de omgang met de cliënten.

- Inzicht verwerven in de eigen emotionele reacties op de door de cliënten gerapporteerde trauma-ervaringen.
- In staat te zijn actief een bijdrage te kunnen leveren in de cliënt behandelbesprekingen.
- Indien mogelijk assistentie verlenen bij werkzaamheden in directe relatie met de diverse therapeutisch gerichte activiteiten.

Interculturele aspecten van traumabehandeling

- Inzicht verwerven in de problematiek van de multiculturele samenleving en in het bijzonder de plaats daarin van de interculturele (psychiatrische) behandeling.
- Kunnen toepassen van de zgn. "cultural formulation" bij de analyse van de problematiek.

Tijdplan behorend bij stageprofiel

In het stageprofiel worden de drie belangrijkste werkgebieden genoemd, namelijk: (1) diagnostiek, (2) onderzoek; en (3) kliniek (waaronder ook de dag- en polikliniek). Het voorbeeld met globale leerdoelen benoemt een scala van activiteiten en er wordt verwacht dat de gemiddelde stagiair zich in een behoorlijk deel van die activiteiten zal bekwamen. Hoe verhoudt zich echter de globale tijdinvestering in de genoemde werkgebieden?

In het algemeen zal een stagiair een parttime aanstelling krijgen (3 dagen/week). Afhankelijk of een stagiair ook een scriptie onderzoek binnen Stichting Centrum'45 zal uitvoeren, zal de totale stagetijd 9 tot 12 maanden bedragen. Dit is een behoorlijke tijd waardoor de gemiddelde stagiair de in- en outs van een relatief kleine en overzichtelijke psychiatrische instelling goed kan leren kennen. Het tijd- en werkplan is hierop afgestemd.

Structurele inbedding in de klinische organisatie

Hoewel de stagiair toegevoegd is aan de diagnostische eenheid en dus geen structurele plaats of functie bezet (de stagiair is geen werknemer), is het van belang dat de stagiair een serieuze taakopdracht krijgt, zodat reële feedback vanuit de organisatie mogelijk wordt (d.w.z. vooral door de directe werkbegeleider en supervisor). De stagiair wordt ingeschakeld in de dagelijkse diagnostische werkzaamheden van de unit (zoals de intake diagnostisch screening) en krijgt voor een deel echte verantwoordelijkheid te dragen voor wat betreft de correcte uitvoering ervan. De taakopdracht schept verwachtingen bij andere medewerkers uit heel verschillende disciplines (psychiaters, psychotherapeuten, sociotherapeuten, non-verbale therapeuten en maatschappelijk werkers) en vraagt om een behoorlijke inzet.

In de praktijk zal ongeveer 50% van de stagetijd op dit gebied zijn invulling krijgen (dus vooral aangestuurd door de diagnostische werkbegeleider). Verder zal ongeveer 25% besteedt kunnen worden aan werkzaamheden die op het terrein van de vervolgdagnostiek kunnen liggen en waarin bijvoorbeeld de basis kan worden gelegd voor de uitgewerkte casussen noodzakelijk voor de aantekening Psychodiagnostiek NIP. Ook activiteiten als assisteren bij een onderzoeksproject kunnen hieronder vallen. De overige 25% kan veel vrijer worden ingevuld en zal vooral afhankelijk zijn van de mogelijkheden en bijzondere interesses van de stagiair.

Globaal Werkplan (structurering in de tijd)

Maand 1 -3

- De eerste weken zullen in het teken staan van de introductie. Kennismaking met manager, de diverse afdelingen en vertegenwoordigers van de verschillende disciplines. Georiënteerd raken in de organisatie, de plaats van Stichting Centrum'45 in het algemene veld van de GGZ en de traumahulpverlening in het bijzonder.
- Opstellen leerdoelen, bespreking leerdoelen met werkbegeleider en supervisor.
- Hoewel aandacht voor de traumaliteratuur (diagnostiek en behandeling) tijdens de hele stage van belang blijft, geldt dat in versterkte mate voor de eerste drie maanden. Een behoorlijk theoretisch niveau verwerven op het gebied van de traumabehandeling, maakt het mogelijk relatief snel een verantwoorde bijdrage te kunnen gaan leveren aan bijvoorbeeld de intakegesprekken en patiëntbesprekingen.
- Zich verdiepen in de problematiek van de diagnostiek van vluchtelingen en asielzoekers. Zich vertrouwd maken met de diverse instrumenten en interview methodes die gebruikt worden. Vertrouwd raken met het afnemen van vragenlijsten bij nieuw aangemelde cliënten. Vertrouwd raken met de procedures van scoren, verslaglegging en databeheer.
- Introductie, trainen en uitvoeren van het 'Klinisch Interview PTSS' (CAPS).

- Introductie in de “Cultural formulation” (bij een stage op locatie Diemen); trainen en uitvoeren van het ‘Culturele Interview’.
- Introductie en uitvoeren van het “Biografisch interview”.
- Volgen van de training “interview persoonlijkheidstoornissen volgens de SIDP-IV methode” en een aanvang maken met de toepassing ervan.
- Tussentijdse stagebeoordeling

Maand 4 - 6

- Bijwonen van intakegesprekken. Aanvankelijk bij werkbegeleider en supervisor later ook bij enkele andere medewerkers.
- Serie intakegesprekken bijwonen bij dezelfde behandelaar met als doel zelfstandig het verslag te kunnen maken voor de intake en indicatiecommissie.
- Zelfstandig (onder supervisie) uitvoeren van intakegesprekken.
- Het volgen van cliënten tijdens de verschillende stadia van behandeling.
- Aanvang maken met de eerste (van drie) casussen voor de aantekening Psychodiagnostiek NIP
- Tussentijdse stagebeoordeling

Maand 7 - 9

- Afronden van de casussen voor de aantekening Psychodiagnostiek NIP.
 - Indien van toepassing het scriptieonderzoek opstarten
 - Schrijven van stageverslag
 - Eindbeoordeling
-

BIJLAGE behorend bij stageprofiel

De Basisaantekening Psychodiagnostiek van het NIP

De basisaantekening psychodiagnostiek (BAPD) van het Nederlands Instituut voor Psychologen (NJP) kan door studenten tijdens hun studie behaald worden. Hiervoor moeten zij aan specifieke opleidingseisen voldoen en daarnaast werkervaring hebben opgedaan op het gebied van de psychodiagnostiek. Wanneer in de stageinstelling *voldoende* en *gevarieerde* diagnostiek wordt uitgevoerd kan hiermee de BAPD behaald worden.

Om de BAPD te behalen dienen studenten tenminste 8 weken (320 uur) te besteden aan psychodiagnostische werkzaamheden onder supervisie van een GZ-psycholoog met diagnostiekervaring. Onder psychodiagnostische vaardigheden vallen: het uitvoeren van psychologische onderzoeken (PO's), het voeren van intakegesprekken met patiënten, opdrachtgevers en/of andere betrokkenen, en de verslaglegging van deze activiteiten.

Binnen de genoemde 8 weken dienen tenminste 4 weken te worden besteed aan casussen. Hiermee wordt bedoeld dat men bij minstens drie verschillende patiënten, met diverse vraagstellingen, met verschillende diagnostische methoden, zelfstandig, onder supervisie van een (GZ-)psycholoog, alle fasen van een psychodiagnostisch onderzoek moet hebben doorlopen, uitmondend in afgeronde psychologische rapporten. Voor deze rapporten zijn door het NIP richtlijnen opgesteld.

De supervisor dient te verklaren dat het om casussen gaat die de student daadwerkelijk heeft onderzocht en de verslagen te ondertekenen.

De stage eisen voor de GZ opleiding

Belangrijke consequentie van de invoering van de wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG) is dat veel functies in de hulpverleningsinstellingen slechts toegankelijk zijn voor afgestudeerden die na hun studie de postmaster opleiding tot Gezondheidszorgpsycholoog hebben gevolgd. Een van de vooropleidingseisen is het doorlopen van een stage van minimaal 520 uur, bestaande uit diagnostiek, indicatiestelling en behandeling. De eisen die de GZ opleiding stelt op het gebied van de diagnostiek komen overeen met de eisen die het NIP voor de BAPD stelt.

Tijdens de (diagnostiek)stage komt het stellen van indicaties meestal ook aan de orde. Het bijwonen van minimaal 5 multidisciplinaire patiëntbesprekingen zou een manier zijn om aan deze eis tegemoet te komen. Aandacht voor behandeling wordt ruim geïnterpreteerd: studenten dienen minimaal zes dagdelen te besteden aan behandeling in de ruimste zin van het woord. Het kan hierbij gaan om het bijwonen van een individuele- of groepstherapie, een cognitieve vaardigheidstraining, een sociale vaardigheidstraining, of bijvoorbeeld het aanwezig zijn bij gesprekken waarin aandacht is voor het omgaan met de aandoening van de patiënt (psycho-educatie).